

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

σχέδιο νόμου «Κύρωση της Συνθήκης για την Προ-
άρτηση του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογα-
λίας Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότη-
τα και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας». Η παραπάνω Συνθήκη, στο άρθρο 2 εδάφιο 2, ορίζει και για τις διαδικασίες κατάθεσης των εν-
άρφων Προσχώρησης των δύο Κρατών στην Ευρωπαϊκή
Κοινότητα Ανάπτυξη και Χάλυβα (όπως αυτές ορίζονται
στο άρθρο 98 της Βρυξελλικής Συνθήκης), κατά την
έγκρισή του Συμβουλίου της 11ης Ιουνίου 1985 για την
προσχώρηση του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογα-
λίας Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ανά-
πτυξη και Χάλυβα.

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

τις 12 Ιουνίου 1985 υπογράφηκε στη Λισαβόνα με
Μαδρίτη Πράξεις που αφορούν στην Προσχώρηση του
Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρα-
τίας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες.

Αναγκαζόμενα τα Συμβαλλόμενα Μέρη, δηλαδή τα Προ-
συντάσσοντα Κράτη και τα Κράτη - Μέλη της μέχρι τώρα Κοι-
νότητας, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, συμφωνούν
στην Ένταξη του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογα-
λίας Δημοκρατίας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και
αποφασίζουν να εφαρμόσουν μέτρα για τη βαθμιαία προ-
σαρμογή των θεσμών τους και των οικονομιών τους στη νέα
κατάσταση που δημιουργείται.

Οι διαδικασίες για την Ένταξη του Βασιλείου της Ισπα-
νίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας στις Ευρωπαϊκές
Κοινότητες στηρίχθηκαν στα άρθρα 98 της βρυξελλικής Συν-
θήκης της ΕΚΑΧ, 237 της βρυξελλικής Συνθήκης της ΕΟΚ
και 205 της βρυξελλικής Συνθήκης της ΕΚΑΕΡ, που προβλέ-
πουν για τη δυνατότητα κάθε Ευρωπαϊκού κράτους να γί-
νει να γίνει μέλος των συνθηκών αυτών. Τα άρθρα αυτά
αποτελούν συνθήματα, σαν κοινοτικό κληροπαιδί, δι-
αδοθούν και στην Ελληνική Δημοκρατία, βάσει του άρθρου
της Πράξης Προσχώρησης της στις Ευρωπαϊκές Κοι-
νότητες της 28ης Μαΐου 1979.

Πέρα από τη νομική αυτή ρύθμιση δεν είναι δυνατόν να
απαλειφθούν και ορισμένοι άλλοι πολιτικοί ή οικονομικοί
στης παράγοντες. Ανάμεσα τους εξαιρετικά σημαντική θέ-
ση κατέχει η ενίσχυση της ροής του Ευρωπαϊκού Μεσο-
γειακού Νότου, που προαίτια δεν θα αποβεί σε βάρος της
ώρας μας, καθώς επίσης και το έργο μιας νέας γενε-
άς πενήντα εκατομμυρίων καταναλωτών.

Εξίσου, όμως, εν όψει περισσότερη σημαντική, μπορεί να
εμφανιστεί και η άποψη, ότι με τη συμμετοχή του Βασιλείου
της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας που σχε-
τικά πρόσφατα απελευθερώθηκαν από πολυετή τυραννικά καθε-
στώτα, στη κοινή αυτή προσπάθεια των Ευρωπαϊκών Κρα-
τών, αναγνωρίζονται οι αγώνες των λαών τους για την απο-
στράτευση των δημοκρατικών ελευθεσιών και την ισχυρο-
ποίηση των δημοκρατικών τους θεσμών.

Από την τεχνική πλευρά, οι «Πράξεις για την Προσχώ-
ρηση του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής
Δημοκρατίας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες» περιλαμβάνου-
ν:

—Τη γνώμη της Επιτροπής της 31ης Μαΐου 1985 σχε-
τικά με τις απαιτήσεις Προσχώρησης του Βασιλείου της
Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας στις Ευρω-
παικές Κοινότητες.

—Την απόφαση του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινο-
τήτων της 11ης Ιουνίου 1985 για την προσχώρηση του

Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρα-
τίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ανάπτυξη και Χάλυβα.

—Την απόφαση του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινο-
τήτων της 11ης Ιουνίου 1985 για την Προσχώρηση του
Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρα-
τίας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και την Ευρω-
παική Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας.

Τη συνθήκη μεταξύ των Δέκα Κρατών - Μελών των
Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Βασιλείου της Ισπανίας
και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας για την Προσχώρη-
ση του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δη-
μοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και την
Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας.

Την Πράξη για τους όρους Προσχώρησης του Βα-
σιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας
και για τις Προσαρμογές των Συνθηκών.

Η τελευταία πράξη είναι διατυπωμένη ως εξής:

—Μέρος Πρώτο: Άρθρα 1 έως 9: Οι «Αρχές» που διέ-
πουν τις σχέσεις των δύο νέων Κρατών - Μελών με τις Κοι-
νότητες, και την από μέρους τους προσαρμογή στο κοινοτικό
κλιμακωτό.

—Μέρος Δεύτερο: «Οι προσαρμογές των Συνθηκών» Τί-
τλος Ι, Άρθρα 10 έως 23 και πρωτόκολλο 1 «Διατάξεις
για τα Όργανα». Οι κύριες σχετικές ρυθμίσεις προβλέπουν:

—60 θέσεις ευρωβουλευτών για τους Ισπανούς και 24 για
τους Πορτογάλους.

—2 και 1 θέσεις Επιτρόπων αντίστοιχα.

—21 θέσεις για τους Ισπανούς και 12 για τους Πορτογά-
λους στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

—Για τη λήξη αποφασείων στο Συμβούλιο ερίστηκε συντελε-
στής 8 για την Ισπανία και 5 για την Πορτογαλία, ενώ το
έσοο για τη λήξη αποφασείων με ειδική πλειοψηφία ερίστηκε
σε 58 επί συνόλου 76 ψήφων.

—Τίτλος ΙΙ, Άρθρα 24, 25, και Πρωτόκολλο 2, «Αλ-
λως Προσαρμογές». Βιαιότερα σημαντική η αναφορά στο
καθεστώς των Καναίων υπηκόων και των πόλεων θέματα και
Μελίγια.

—Μέρος Τρίτο: Άρθρα 26-27 «Οι Προσαρμογές των
Πράξεων Οργάνων».

—Μέρος Τέταρτο: «Τα μεταβατικά μέτρα» Τίτλος Ι
«Διατάξεις για τα Όργανα», Άρθρα 28-29.

—Τίτλος ΙΙ «Τα μεταβατικά μέτρα που αφορούν την Ισπα-
νία».

—Κεφ. 1. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

Άρθρα 30 έως 54 και Πρωτόκολλα 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά των μέτρων αυτών συνοψί-
ζονται στα εξής:

—Στη ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, προβλέπεται επταετής μεταβατι-
κή περίοδος μέχρι την πραγμάτωση της τελωνειακής ενω-
σης.

Κατά τη διάρκεια της, οι διατάξεις επί των ανταλλαγών των
σημερινών Κρατών-Μελών με την Ισπανία, θα μειώνονται στα-
διακά σύμφωνα με κατά περίπτωση χρονοδιατάγματα. Η Ι-
σπανία θα προσαρμόζει κατάλληλα τους διατάξεις της έναντι
τρίτων επάνω στο Κοινό Εξωτερικό Διευθυντικό.

Σύντομες μεταβατικές περιόδους προβλέπονται και για τους
μη-εμπορευματούχους τελωνειακούς φορημούς. Προβλέπεται
επίσης η σταδιακή προσαρμογή μέτρων εξυμνήσεως προβλημα-
τικών κλάδων, προς τις προσπάθειες που έγιναν και γίνονται
σε Κοινοτικό επίπεδο (πιδερουργία).

Στην ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ακολουθείται συστημα-
τικά ρυθμός ανάλογος με εκείνο της τελωνειακής ένωσης.

—Κεφ. 2 «Η Ελεύθερη Κυκλοφορία των προσώπων, των υπηρεσιών, και των κεφαλαίων» Άρθρα 55 έως 66.

Το σημαντικώτερο θέμα στο πακέτο αυτό αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των Ισπανών εργαζομένων στα Κράτη των Δέκα, για την οποία καθορίζεται επταετής μεταβατική περίοδος. Παρ' όλα αυτά, η Ισπανία, θα έχει πρόσβαση στο Κοινωνικό Ταμείο αμέσως μετά την Ένταξη.

—Κεφ. 3 «Γεωργία» Άρθρα 67 έως 153.

Για τα ισπανικά προϊόντα προβλέπεται επταετής μεταβατική περίοδος στην πλειοψηφία τους, και δεκαετής για τις φυτικές λιπαρές ουσίες και τα κοινά σπυραλαχανικά σε δύο φάσεις. Κατά τη διάρκεια της 6^{ης} φάσης θα λειτουργήσει ένας συμπληρωματικός μηχανισμός ανταλλαγών για αποφυγή υπερκορεσμού της Κοινότητας ή της Ισπανικής αγοράς σε ορισμένα προϊόντα, και κυρίως τα σπυραλαχανικά από ισπανικής πλευράς και τα σιτηρά, τα χοίρεια και βοδινά κρέατα και το γαλακτοκομικά από Κοινότητας.

—Κεφ. 4 «Αλιεία» Άρθρ. 154 έως 176 και Πρωτόκολλο 4.

Ισχύουν επταετείς μεταβατικές περίοδοι ως προς την αργάνωση των αγρών για τα περισσότερα είδη, δεκαετείς όμως για τα πιο ευαίσθητα, κυρίως τις σαρδέλλες. Όσον αφορά στην πρόσβαση στα Κοινοτικά νερά, προβλέπεται ένα σύστημα εφαρμογής των καλύτερων στόλων και μεθόδων της Ισπανίας στα Κοινοτικά δεδωμένα, το οποίο θα διαρκέσει σ' όλη τη μεταβατική περίοδο, με την επιφύλαξη ενδεχόμενων προσαρμογών που θα επιφέρει το Συμβούλιο σε επανεξέταση του καθεστώτος αυτού, επτά χρόνια μετά την Ένταξη. Επίσης δημιουργήθηκε πρόγραμμα βοήθειας για τους παραγωγούς κονσερβών σαρδέλας της Κοινότητας των Δέκα, ώστε να αντιμετωπίσουν στη νέα κατάσταση.

Τέλος, η μεταβατική περίοδος για την πρόσβαση στο λεγόμενο «IRISH BOX» ορίστηκε στα δέκα χρόνια.

—Κεφ. 5 «Εμπορικές σχέσεις» Άρθρα 177 έως 183

—Κεφ. 6 «Δημοσιονομικές διατάξεις» Άρθρα 184 έως 188.

Όσον αφορά στη συμμετοχή των νέων Κρατών - Μελών στους Ίδιους Πόρους της Κοινότητας, θα ισχύσει καθεστώς ανάλογο με εκείνο που ισχύει για την Ελλάδα. Για μία περίοδο έξι ετών θα λειτουργήσει μηχανισμός απόδοσης των συνεισφορών από το ΦΠΑ που θα αρκούνται από την Ισπανία στη Κοινότητα.

—Τίτλος III «Τα μεταβατικά μέτρα που αφορούν τη Πορτογαλία».

—Κεφ. 1 «Η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων».

Άρθρα 189 έως 214 και Πρωτόκολλα 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21. Οι σχετικές ρυθμίσεις είναι: ανάλογες με εκείνες που ορίζονται για την Ισπανία.

—Κεφ. 2 «Οι Εργαζόμενοι» Άρθρα 215 έως 232. Και εδώ υπάρχει αναλογία με τις διατάξεις για την Ισπανία.

—Κεφ. «Γεωργία» Άρθρα 233 έως 345 και Πρωτόκολλα 24—25.

Οι κύριες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου αυτού προβλέπουν δεκαετή μεταβατική περίοδο σε δύο φάσεις για τα περισσότερα αγροτικά, με ορισμένες εξαιρέσεις όπου προβλέπεται επταετής μεταβατική περίοδος κλασικής μορφής. Κατά τη πρώτη δεκαετία από την Ένταξη η Πορτογαλία θα λάβει από το FIEOGA έσοδα 700 MIECUS για την ανάπτυξη των αγροτικών δομών της.

—Κεφ. 4 «Αλιεία» Άρθρα 346 έως 363. Οι διατάξεις αυτές είναι: ανάλογες εκείνων των άρθρων 154—176.

—Κεφ. 5 «Εξωτερικές σχέσεις» Άρθρα 364 έως 370 και Πρωτόκολλα. Και πάλι: οι σχετικές ρυθμίσεις αναλογούν με εκείνες του αντίστοιχου Κεφαλαίου για την Ισπανία.

—Κεφ. 6 «Δημοσιονομικές σχέσεις» Άρθρα 371 έως 375.

Υπάρχει αναλογία με τα άρθρα που αφορούν στην συμμετοχή της Ισπανίας στους Ίδιους Πόρους της Κοινότητας. Λαμβάνοντας όμως υπόψη την αρκετά ασθενέστερη οικονομική θέση της Πορτογαλίας αποφασίστηκε, η τελευταία, επί πενταετία μετά την Ένταξη, να μη συνεισφέρει στον Κοινοτικό προϋπολογισμό ούτε θαμνούς, ούτε αντισταθμιστικές εισφορές από τα αγροτικά. Θα λάβει επίσης εξαετές δάνεια 700 MIECUS συνολικά σαν βοήθεια για τον ισοκαλισμό των πληρωμών.

—Κεφ. 7. «Άλλες Διατάξεις» σχετικά με παρεκκλίσεις υπέρ των Αδερών και της Μαδέρας. Άρθρα 376—377.

—Τίτλος IV «Άλλες Διατάξεις» που καλύπτουν κυρίως ενδεχόμενες προσωρινές παρεκκλίσεις από τις παραπάνω ρυθμίσεις σε εξαιρετικές περιστάσεις. Άρθρα 378—380.

—Μέρος Πέμπτο: «Διατάξεις για την εφαρμογή της παρούσας Πράξης» Άρθρα 380 έως 403.

Στη Πράξη για τους όρους προσχώρησης του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλίας και για τις Προσαρμογές των Συνθηκών επισυνάπτονται Παραρτήματα, Πρωτόκολλα (Βλ. παραπάνω) και Κοινές Δηλώσεις για επί μέρους συγκεκριμένα ζητήματα.

ΟΙ ΠΡΑΞΕΣ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Ειδικότερα για την Ελλάδα, πρέπει να σημειωθεί ότι: οι διαπραγματεύσεις για τη Διεύρυνση συνδέθηκαν και με την επιτυχημένη, για τη χώρα μας, επίλυση του προβλήματος των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων, που είχαν προταθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ακριβώς για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της Ένταξης στους Μεσογειακούς Ίσταιρους της Κοινότητας των Δέκα.

Αντιμετωπίζοντας τη δυστροπία ορισμένων Κρατών Μελών, η Ελληνική πλευρά αναγκάστηκε να υιοθετήσει σκληρή στάση, θέτοντας υπό επιφύλαξη την τελική της συγκατάθεση για τη Διεύρυνση.

Ο χειρισμός αυτός σημείωσε επιτυχία, και, αν και αρκετά σκληρός, δεν υπήρξε ούτε ζυσηδιστος, ούτε χειρότερος από την τακτική κάθε Κράτους - Μέλους του οποίου δίνονται σοβαρά σκεπόμενα.

Κατά τη διάρκεια εξάλλου των συζητήσεων, έγινε φανερό ότι: ήταν αναγκαία η προσαρμογή του καθεστώτος που διέπει την παραγωγή και διανομή διαφόρων ειδών, είτε Ισπανικής και Πορτογαλικής είτε Κοινοτικής προέλευσης, με ενδιάμεσον για την Ελληνική Οικονομία. Στα σημεία αυτά επιτεύχθηκαν ρυθμίσεις που ικανοποιούν τα Ελληνικά συμφέροντα, μετά από εξαιρετικά σκληρή διαπραγματεύση. Συγκεκριμένα:

— Για το ΕΛΛΗΝΙΚΟ, οι «Βόρειοι Έταιροι» κυρίως είχαν ζητήσει να οριστούν ευθύς με την Ένταξη των δύο Υποθηκών, «κατώφλια εγγύησης» για το ελαιόλαδο και χωρίς να χρειαστεί διαπίστωση της παρουσίας πλεονεγμάτων. Επιτεύχθηκε να μετατεθεί οποιαδήποτε συζήτηση για «κατώφλια εγγύησης» μετά την Ένταξη, με την παρουσία θηλαζή τεσσάρων ελαιοπαραγωγικών χωρών, όχι μόνον εν διαπιστωθούν πλεονάσματα. (Άρθρ. 92 έως 97 Συνθήκης Προσχώρησης και Κοινή Δήλωση, για το ελαιόλαδο). Αλλά και από την άλλη πλευρά, θηλαζή της Ισπανικής και Πορτογαλικής παραγωγής ελαίων προετατεύχθηκε η Ελληνική παραγωγή, καθώς ορίστηκε δεκαετής μεταβατική περίοδος για τα έσοδα αυτά. (Άρθρ. 92 και 243 Πράξης Προσχώρησης).

— Για τα ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ, οι Ισπανοί είχαν ζητήσει να μην ελέγχεται η ροή τους προς τις Κοινοτικές αγορές μετά την πρώτη, τετραετή, φάση της δεκαετούς μεταβατικής περιόδου. Αντί γ' αυτό, κατορθώθηκε να υψωθούν όλα τα ισπανικά εσπεριδοειδή σε «συμπληρωματικό μηχανισμό ανταλλαγών» έτσι ώστε να ενεργοποιούνται μηχανισμοί ελέγχου της ροής τους προς τις Κοινοτικές αγορές μόλις αυτή πληρώσει ορισμένα επίπεδα (Άρθρ. 81 έως 84. Πράξης Προσχώρησης).

— Για τον ΤΟΜΑΤΟΠΟΛΤΟ Πορτογαλίας, αντί της άμεσης απελευθέρωσης των εισαγωγών του προϊόντος στην Κοινοτική αγορά, όπως ζητούσαν οι Πορτογάλοι, καθορίστηκε πενταετής μεταβατική περίοδος (Άρθρ. 243 Πράξης Προσχώρησης).

— Για την ΑΛΙΕΙΑ. Η μακρά μεταβατική περίοδος που προβλέπεται για τις σαρδέλλες προστατεύει επαρκώς τους Έλ-

λινες (και άλλους Κοινοτικούς) παραγωγούς. (Άρθρ. 169—170 Π. Προσχώρησης, επίσης 173 και 356—360). Επιπλέον προβλέπεται ειδική βοήθεια προς τους παραγωγούς κονσερβών σαρδέλλας της σημερινής Κοινότητας των Δέκα, ύψους 10 MECUS ώστε να κατορθώσουν να αντιμετωπίσουν ευχρύτερα τη μετά την Ένταξη κατάσταση, (Αριθ. 171 και 358 Π. Προσχώρησης).

Για τους παραπάνω λόγους εισηγήματε την ψήφισή από τη Βουλή του υποβαλλόμενου σχεδίου νόμου.

Αθήνα, 26 Σεπτεμβρίου 1985

Ο: Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών
ΘΕΟΔ. ΠΑΓΚΙΑΛΟΣ

Εθνικής Οικονομίας
ΚΩΝ. ΣΗΜΙΤΗΣ